

Påkkaruotsia työelämään – hyötyä ja iloa ruotsin kielen taidosta

Anne-Maria Kuosa, lehtori, Kieli- ja viestintäopintojen keskus
Anne-Maj Åberg, yliopistonopettaja, Pohjoismaiset kielet

Ruotsin kielen tarvetta ja käyttöä työelämässä on tutkittu runsaasti viime vuosina. Omassa tutkimuksessamme olemme keskittyneet suomenkielisten ruotsin kielen käyttöön sekä julkisen että yksityisen sektorin tehtävissä Turun seudulla. Tulokset osoittavat, että ruotsin kieltä tarvitaan työpaikolla ja suomenkieliset kokevat usein selviytyvänsä työtehtävistään myös ruotsiksi. Olennaisinta on uskaltaa luottaa omiin taitoihinsa ja käyttää kieltä rohkeasti virheistä välittämättä, siis ihan påkkana.

Suomenkieliset opiskelevat ruotsin kieltä kaikilla kouluasteilla. Opinnot alkavat nykyisin jo alakoulussa ja jatkuvat yläkouluun, toiselle asteelle ja korkeakouluihin. Korkeakoulututkintoihin sisältyvien ruotsin kielen opintojen tavoitteena on saavuttaa työtehtävissä tarvittava kielitaito osana oman alan asiantuntijuutta. Jotta opetus vastaisi todellisiin tarpeisiin, onkin tärkeää ymmärtää työelämän kielikäytänteitä. Tutkimustulosten avulla kieliopintoja voidaan kehittää korkeakouluissa siten, että ne tukevat opiskelijoiden tulevaa ammattiosaamista entistä paremmin.

Ruotsin kieltä tarvitaan eri alojen työtehtävissä erityisesti valtion viranomaisissa, kaksikielisissä kunnissa ja kaupungeissa kuten juuri Turussa. Turun seudulla esimerkiksi lääkärit kohtaavat ruotsinkielisiä potilaita ja Turun kaupungin tarjoamien palveluiden tulisi olla saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi esimerkiksi museoissa. Ruotsin kielen käyttö ei kuitenkaan rajoitu pelkästään julkisen sektorin tehtäviin. Myös yksityisellä sektorilla ruotsin kieltä tarvitaan ja sitä myös käytetään. Asiakkaat halutaan kohdata heidän omalla kielellään, ja ruotsinkielinen palvelu voi olla merkittävä osa yrityskuvaa ja siten jopa kilpailuetu markkinoilla. Ruotsi on nykyisessä maailmantilanteessa yhä tärkeämpi kauppa- ja yhteistyökumppanimme, ja Suomella on Ruotsin lisäksi runsaasti yhteistyötä muiden pohjoismaiden kanssa. Ruotsin kielen taito tukeekin myös muiden pohjoismaisten kielten ymmärtämistä ja edesauttaa näin pohjoismaiseen yhteisöön kuulumista. Ruotsin kielen käyttäminen voi siis vahvistaa omaa ammattitaitoa sekä luoda uusia uramahdollisuuksia.

Tutkimuksemme ovat osoittaneet, että työelämässä tarvitaan osaajia, jotka hallitsevat molemmat kotimaiset kielet riittävän hyvin. Tähän suomalainen koulujärjestelmä tarjoaa tällä hetkellä hyvät edellytykset, kunhan kielenkäyttöön kannustetaan kaikilla kouluasteilla. Mahdollisuuksia käyttää molempia kotimaisia kieliä tulisikin hyödyntää ennakkoluulottomasti jo opintojen aikana ja myöhemmin työelämässä. Suomenkieliset aliarvioivat ja vähättelevät usein turhaan ruotsin kielen osaamistaan vaikka monilla suomenkielisillä on jo hyvät valmiudet käyttää ruotsia. Kielen ei tarvitse olla täydellistä, vaan halu ja rohkeus käyttää kieltä sekä positiivinen asenne ratkaisevat.

Nykykäsityksen mukaan hallitsemme kaikki useita kieliä, eikä eri kieliä tarvitse enää pitää tiukasti erillään. Ruotsin kielen taitoa voi näin ollen tarvittaessa täydentää muiden kielten osaamisella esimerkiksi sanan unohtuessa. Tärkeintä on, että viesti välittyy ja työtehtävä onnistuu. Ilo onnistumisesta ja myönteinen palaute rohkaisevat jatkamaan kielen käyttöä. Kannustammekin kaikkia luottamaan ruotsin kielen taitoihinsa ja käyttämään ruotsia aivan påkkana!